Verslag Roemenië-reis 2019.

In één woord zou je kunnen zeggen: 'Heftig !' (opnieuw).

Dit zijn Ernst, Aad, Johan, Sebastiaan, Wim, William, Paul, Izak en nog een Sebastiaan. Omdat we twee 'Sebassen' hebben, noem ik (izak) ze hierna maar 'Bongers' en 'Van Baar'. Janneke was in 't hotel.

Donderdag 7 november zijn we door familieleden naar Eindhoven gebracht om met WizzAir richting Cluj-Napoca te vliegen.

Daar stond een door Vasile Pop gehuurde VW-bus klaar die we deze week zullen gebruiken om ons te verplaatsen. Na een warm onthaal door Chris (van de stichting Ecce homo) aten we het door hen klaargezette maal.

We deden boodschappen, converseerden en consumeerden nog wat op het balkon en begaven ons ter ruste.

Het pand van Ecce Homo is van buiten opgeknapt. Mooi, zeg !

De volgende dag (vrijdag 8 nov.) vertrokken we in twee groepen naar sponsorgezinnen en -ouderen. Wim, Van Baar, Izak en social worker Maria gingen ouderen bezoeken, de anderen gingen met Nicolette en George naar gezinnen in de bergen.

Stukje van Ernst (de blauwe tekst (zelfde onderwerp) is van Aad)
Na een nacht met 4 man op de kamer, gesnurk en krakende vloeren besluit ik (Ernst) om toch maar mee boodschappen te gaan doen. Beetje wakker worden door een ochtendwandeling is stiekem toch wel lekker… Sebastiaan Van Baar is de kok in ons gezelschap en hij stond erop om (heel vervelend voor ons 😉) scrumbled eggs te gaan maken. Deze smaakten erg goed, Sebas! Ondertussen zijn de medewerkers

van Ecce Homo ook binnengedruppeld. Onze groep wordt opgesplitst. Een aantal gaat met social worker Maria naar de ouderen in Cluj-Napoca. Wij (Janneke, Aad, Johan, William en Sebastiaan Bongers en Ernst) gaan met social worker George naar de gezinnen. George doet dit werk al heel wat jaren; zolang als wij met Ecce Homo

samenwerken is ook hij steeds van de partij. De eerste jaren werkte hij ook in het landbouwproject, waar hij veel van de arme gezinnen op het land liet meewerken. De laatste jaren ligt de focus meer op het bezoeken van de gezinnen. Hij kenmerkt zich door zijn grote liefde voor deze gezinnen en met name de kinderen draagt hij een warm hart toe. Zo haalt hij twee keer per maand een aantal kinderen op, die problemen hebben met het niveau op school. Zij krijgen dan bijles in het pand van Ecce Homo. Daarna doen zij nog wat spelletjes en krijgen ze wat te eten, waarna ze weer worden thuisgebracht.
Het eerste gezin dat we nu bezoeken bestaat uit een vader, moeder en vijf kinderen. De vader (Iacar Vasile) is houtvester en dat geeft wel wat problemen, want tot een paar jaar geleden mocht er gekapt worden en werden de arme gezinnen in het houtkappen enigszins beschermd. Maar door de vele illegalen houtkap van grote bedrijven, waardoor een fors gedeelte van de oerbossen in Roemenië gekapt is, is deze vorm van houtkappen verboden. Wordt dit toch geconstateerd, dan volgt een directe gevangenisstraf!
De oudste dochter is getrouwd (op haar 15e) en woont nu met haar man in Cluj. De dan oudste jongen gaat in Cluj naar school, maar gezien de afstand is dat bijzonder lastig. Vervoer met de bus is veel te kostbaar. Een fiets zou voor dit gezin de oplossing zijn. Na overleg met de staf van Ecce Homo wordt een fiets beloofd en deze is inmiddels aangeschaft (€ 100,=). Omdat het kopen van hout voor de winter bijzonder lastig is, wordt met een bijdrage van € 250,= voor een gedeelte van de winter voorzien. Ze wonen niet in een eigen huisje, maar de eigenaresse (een oude vrouw) vindt het goed dat zij hier wonen. Zij hébben wel een stukje grond waar zij iets op mogen bouwen, maar het geld hiervoor ontbreekt.

Wij rijden de stad uit, op weg naar een Roemeens dorp (in het Engels betekent de naam Long Village). Ik ben vrij gespannen voor wat we te zien krijgen. De weg wordt smaller en onverhard. De huizen wisselen elkaar af, mooie grote huizen met daarnaast onafgemaakte huizen, kleine huizen, bouwvallen… Op verschillende plekken waterputten –

blijkbaar is er niet overal stromend water… Daar had ik tot op dat moment nog niet bij stilgestaan… We slaan nog een paar keer af en de weg wordt steeds minder en smaller…

We stoppen bij een schuur. Hier moeten we zijn. Ze staan ons buiten

op te wachten. Het miezert licht. We stellen ons voor en horen van George hoe de situatie hier is. In dit 'huis' – correctie, het zijn twee 'huizen' – wonen dus twee gezinnen. Links een gezin met vier kinderen in een ruimte van circa 4 bij 3 meter.

In het rechter huis wonen ze met z'n vieren in een nog kleinere ruimte. De man is schaapherder en leeft permanent buiten. Het inkomen is ongeveer 1.500 Lei, dat is omgerekend zo'n € 300,=. Hier gaat het eten en de rookwaren van de man af, de rest (wat er dan nog over is…) is voor het gezin en gezien de situatie hier, is dit veel te weinig om normaal te kunnen leven…

We hebben gevraagd wat de specifieke noden op dit moment zijn. Het blijkt dat een zoon elke dag 5 kilometer naar de bus moet lopen om op school te komen. Als hij een fiets zou hebben, kan hij gewoon naar school fietsen. Het gezin heeft een paard-en-wagen voor vervoer. Er wordt hooi gevraagd voor het paard in de wintermaanden. Wat verder een groot probleem in Roemenië is, is hout voor de kachel om te stoken en te koken.

Voor een gezin kost dit ruim € 500,= om de winter door te komen…
Ontdaan nemen we afscheid, en voor hetgeen we net gezien hebben wat kan bezinken, zijn we al bij het volgende gezin. Dit ziet er al wat beter uit en het blijkt dat er
(stukje film)

VID-20191116-WA0247.mp4

ook wat vooruitgang geboekt is. Drie jaar geleden woonde dit gezin onder dezelfde primitieve omstandigheden als de gezinnen hiervoor. Dit gezin heeft gehoor gegeven aan de raad van de social worker: de vader is gestopt als schaapherder en heeft nu een baan in de bouw. Er is nu meer inkomen en dit gezin heeft een lening afgesloten om een stenen huis te bouwen. Deze lening is ook al afgelost en er is een nieuwe lening afgesloten voor een stukje aanbouw en het dak. De mindset van dit gezin is veranderd.
En hierdoor zien we dat de sponsoring niet voor niets is geweest.
Er is gelukkig hoop!!

Er zal 5 of 6 keer een wagen met hooi gekocht moeten worden en dat kost wel € 15,= per wagen. Dit is dan geen truck, maar een wagen van paard-en-wagen… 😊 In samenspraak met de staf van EH zeggen wij deze € 90,= en daarbij € 250,= voor hout toe.
In vogelvlucht bespreken wij deze bezoeken en geloof mij: elke situatie is toch weer anders en wij komen er elke keer weer achter

dat wij, in ons kikkerlandje waar wij zo veeeeel te klagen hebben het waarschijnlijk toch niet zo heel slecht hebben.
Maar dit even tussendoor.

Het derde gezin dat wij deze morgen bezoeken is weer heel anders dan de vorige situaties… In een nog af te bouwen huisje woont een gezin met drie kinderen. De vader van het gezin was altijd schaapherder maar dat leverde te weinig op en met behulp van Georghe is hij geswitcht van beroep; hij werkt nu in de bouw. Dit verdient beter en ze zijn zelfs in staat om een nieuw huis te bouwen. Dit gebeurt in fasen: elke als er de mogelijkheid is een stukje verder. De vader heeft eigenlijk een nieuw huis om het bestaande heen gebouwd en wat hij heeft gebouwd zag er gewoon goed en netjes uit. Waar ze nu mee bezig waren, was het afbetalen van een lening van € 600,= die gebruikt was voor het plafond in het nieuwe huisje. In dit gezinnetje hebben wij een bedrag van € 450,= kunnen toezeggen. Hiervan was € 200,= een bijdrage in de afbetaling van de lening en € 250,= voor hout voor de verwarming.

Als laatste bezoeken we deze morgen een oudere alleenstaande vrouw. Zij is wat depressief en heeft al verschillende keren tegen Georghe gezegd dat zij niet meer wil leven. Dit bezoek is dan ook meer een poging haar wat positiever te stemmen. Zij heeft drie kinderen, waarvan er twee totaal niet naar haar omkijken en de derde zoon woont in Italië. Die komt elk jaar in december naar haar toe,

onder andere om te zorgen dat er voldoende hout voor de winter is. Hij koopt dan hout voor haar en zorgt dat het gehakt voor haar klaarligt. Voordat hij weggaat, geeft hij geld aan de buurman die er op zijn beurt voor zorgt dat de vrouw altijd wat eten in huis heeft. Zij maakte ook een ietwat verwarde indruk, dus misschien kan zij niet zo goed voor zichzelf zorgen. Mooi van die zoon dat hij op deze manier voor zijn moeder zorgt. Aan de andere kant… als je bedenkt dat ze het verder bijna alleen moet rooien…
Deze eerste indrukken zijn best wel weer confronterend en nu weten wij ook weer waarom wij acties voeren, zoals de jaarlijkse huis-aan-huiscollecte en de bolchrysantenverkoop in september.

Bezoek aan ouderen door de andere groep: Ons eerste adres is Eva Rus (CJ B 035). Mevrouw is depressief. Haar zoon heeft een aantal maanden geleden zelfmoord gepleegd. Eva denkt dat het de schuld van z'n vriendin is. Ze heeft nog twee kinderen, een in Italië en een in Amerika. Die in Amerika is verlamd. Haar inkomen is zo'n € 140.= per maand en aan medicijnen is ze iedere maand € 60.= kwijt. Ze ziet bijna niets omdat ze lijdt aan staar. Maar ja, een staaroperatie kost € 500.= en dat heeft ze niet… Als B.L.S. besluiten we later tijdens het overleg om deze operatie te bekostigen.

Verder heeft ze veel pijn in de schouder. Ze heeft daar recentelijk een injectie voor gekregen. Ze heeft eiersoep gekookt. Iets met eieren, rijst en champignons. Nooit van gehoord, maar ze laat het

zien en vraagt of we er iets van willen. Nou, nee… Net gegeten. Als Eva haar maandelijkse lasten heeft betaald, blijft er niets meer over om eten te kopen.

Ze wordt ondersteund door Ecce Homo en de buren brengen ook soms wat eten. Het doet Eva pijn dat ze heel haar leven hard heeft moeten werken voor het bedrijf, en dat er dan niet een normaal

pensioen over is om op een menselijke manier rond te kunnen komen. En dan komen er tranen…

In de meeste gevallen is Ecce Homo de enige die nog omkijkt naar deze ouderen. Als zíj niet zouden komen, heeft zo iemand niemand meer en raakt men geïsoleerd. Dat is uitzichtloos en zorgt voor enorme eenzaamheid. Twee keer in de maand brengt de stichting zo'n 55 ouderen bij elkaar in het gebouw van Ecce Homo (Ecce Homo betekent 'Zie de mens'), de ene keer voor bijbelstudie en de andere keer voor onderling sociaal contact, ook met spelletjes en handenarbeid en zo. Door de ouderen hiermee te zegenen en te bidden voor elkaar, word je zélf ook gezegend, vertelt Maria stralend. Het was best lastig om de ouderen bij elkaar te krijgen, maar van lieverlee wordt men open naar elkaar en spreken ze ook over de problemen die ze ondervinden. En weer wat later vraagt men aan Maria tijdens zo'n bijeenkomst: 'Waar is die en die ? Waarom is ze er niet? Bel haar!, ze moet ook komen !' Zo groeit er meer en meer verbinding. We lezen 1 Petrus 5 vers 7 voor: 'Werp al uw zorgen op Hem, want Hij zorgt voor u.'

We vertrekken naar een andere dame, Maria (CJ B43).

Mevrouw woont op zichzelf, loopt slecht, heeft geen kinderen en is 20 jaar weduwe. Ze heeft destijds haar huis in Turda verkocht en dit kleine appartementje in Cluj gekocht (schrik niet… 11 m^2). Het is op naam gezet van iemand die beloofd

heeft haar met het een en ander te helpen tot ze overlijdt. Als ze overlijdt, is het huisje voor die persoon. Buren brengen haar eten vanuit de centrale keuken omdat ze zelf erg slecht uit de voeten kan. Jammer dat ze dus ook niet naar de ontmoetingen bij Ecce Homo met die andere 55 dames kan. Zou best leuk zijn, want ze is echt een lolbroek. Vroeger heeft ze in de bloemenverkoop gezeten. Als we vragen of we foto's mogen maken, kijkt ze zeer verbaasd. Foto's van die zooi hier ? En dan voor Nederland ? Ze stemt toe, maar begint dan te lachen, steeds harder, tot ze schaterlacht en bijna niet meer bijkomt. Als ze uiteindelijk toch bijgekomen is, praten we nog wat verder over haar

geloof in God. Ze leest veel in de bijbel, zeker als ze zich niet goed voelt. 'Dat houdt me in leven, want in het leven zelf heb ik geen plezier meer.' Ze bidt ook veel. Al haar leeftijdsgenoten zijn

overleden en nu zit zij hier als overgeblevene met weinig geld omdat ze veel medicijnen nodig heeft. Ze heeft destijds mensen van Ecce Homo aangeklampt, die bij haar in de flat kwamen voor iemand anders, en heeft haar telefoonnummer gegeven en gebeden om contact en zo is het balletje gaan rollen. Haar gebeden zijn verhoord. 'God geeft ons beproevingen, kijkt wat wij er mee doen en hoe we ermee omgaan.' Sebastiaan leest Romeinen 8 vers 38 en 39 voor: 'Want ik ben er van overtuigd dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch krachten, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, noch

hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde van God in Christus Jezus onze Heere.' Waarop ze 'amen' zegt. Daar stelt ze haar vertrouwen op 'en', zegt ze, 'die T.V. heb ik alleen aanstaan om wat geluid om me heen te hebben omdat het anders zo stil is…'
Dat is er eentje om over na te denken. Schrijnend !
Ze loopt 'HELEMAAL' mee (zo'n 12 meter) naar de voordeur van het gebouw (dat gaat niet gemakkelijk, maar ze zet door), om ons uit te zwaaien.

Het derde en laatste adres voor deze ochtend is bij Estera en Terrenk. Ze hebben zelf een appartement, maar wonen nu hier in het huis van de schoonmoeder van haar zoon. Ze hebben geruild met de kinderen, omdat dit huis er veel slechter aan toe is dan hun eigen appartement en dat vinden ze zielig voor hun kleinkind.
Ze zijn gepensioneerd

(momenteel krijgt een man in Roemenie op z'n 65e pensioen en een vrouw op haar 63e) en hebben dus heel weinig inkomen. De man heeft een herseninfarct gehad waarvoor hij iedere maand een behandeling nodig heeft. De afgekeurde gasleiding is met hulp van Ecce Homo gerepareerd. Gelukkig is het een koophuis, maar nu de kachel defect is, is er geen geld voor een nieuwe (en dan met de winter voor de deur…). In het later gehouden overleg besluiten we dat B.L.S. het geld voor de kachel ter beschikking stelt (1240 Ron, € 263,=).

Vrijdagmiddag: Overleg met Ecce Homo

Men heeft momenteel totaal nog 170 sponsorgezinnen. Doordat de burgerlijke gemeente meer kan doen voor de armen in de stad, zijn er op dit moment nog maar zes sponsorgezinnen in Cluj. Daarom richt Ecce Homo zich meer op de dorpen erom heen. Het brengen van het evangelie is een van de voornaamste doelen.

Antoanella zegt vriendelijk dat het lastig communiceren is met BLS, omdat men nooit weet of de berichten ontvangen worden. Dit heeft (v.w.b. Izak) te maken met de taalbarrière, maar met Google Translate moet dit te verhelpen zijn. We beloven beterschap. 😊
Ecce Homo wil in Baia Mare een nieuw steunpunt openen. Da's mooi !

We vragen of de werkwijze nog hetzelfde is als voorheen. Nou, niet helemaal. De sponsorgelden worden vaak opgespaard voor grotere doelen in de gezinnen, zoals bijvoorbeeld medicijnen, aflossen van schulden of de aanschaf van een nieuwe kachel. Een niet-gouvernementele organisatie (Foods Waste Combat) haalt voedsel op bij supermarkten en restaurants en brengt die bij Ecce Homo. Men probeert zo ook lokale bronnen aan te boren.
Aad vertelt dat hij ontslagen gaat worden, maar belooft de gezinnen die hij op dit moment sponsort te zullen blijven sponsoren tot ze geen steun meer nodig hebben en er een withdrawal van die gezinnen binnenkomt. De opslag met hulpgoederen van Ecce Homo is momenteel goed vol. Er zijn recent twee transporten gearriveerd. Men krijgt ook kleren en andere spullen van mensen uit de buurt. Deze zijn meestal niet van heel goede kwaliteit, maar het is toch iets… Verder maakt men reclame op Facebook en Instaram. Er worden diverse acties gehouden, op dit moment voor stookhout. Tijdens fairs valt op dat de omzet in de winkel hoger is, en ook de opbrengst van de giftenpot.
Men werkt bij Ecce Homo momenteel met 26 man. Loredana is erbij gekomen, voor de ouderen – 55 ouderen om te bezoeken was te veel voor één social worker. Ook Nicolet is nieuw. Men werkt tegenwoordig meer met teams, zodat men met elkaar kan sparren over problemen die ze tegenkomen en elkaar op die manier ook bemoedigt (het geheel is meer dan de som der delen). Men werkt ook met vrijwillige mentoren/buddy's die mensen bezoeken. Een van de bezochte ouderen is de avond voor ze stierf mede door een buddy tot geloof gekomen. Hierdoor bemoedigd gaat de buddy door met bezoekwerk.
Ook voor de kinderen werkt men met vrijwilligers. Met een jongen die niet praatte, geen keuzes kon maken en niet voor zichzelf opkwam heeft men goede resultaten bereikt.
Men heeft ook met personeelsverschuivingen bij de gezinsvervangende tehuizen Amic en La Noi te maken gehad:

(Even een filmpje) 20191108_182853.mp4 Bij La Noi moest iemand weg en bij Amic vertrok iemand om gezondheidsredenen. Voor Amic solliciteerde een echtpaar, dat daarvoor is aangenomen, en degene die nog bij Amic werkte, is overgeplaatst naar La Noi.

Antoanella vertelt van haar worsteling met God over een paar sollicitanten: Een paar gekwalificeerde mensen die ze wilde aannemen trokken zich terug. Het was moeilijk voor haar om op God te blijven vertrouwen, dat het goed zou komen. Meteen nadat ze haar moeite aan God had voorgelegd klonk een lied met deze strekking: het gaat niet om wat jij doet, het gaat om Mij! (waarschijnlijk luisterde ze muziek😉). Mooi dat ze dit deelde.

Plannen voor de toekomst: Het werk in de dorpen moet doorgaan. Men wil zo veel mogelijk de kerken betrekken bij dit werk.

Wat de kindertehuizen betreft: Het aantal kinderen loopt terug, door een aanpassing in de wet. Kinderen onder de 7 jaar mogen niet meer in een kindertehuis worden opgevangen, maar in een pleeggezin, maar ja, boven de 7 jaar zijn ze eigenlijk te oud om ze te 'heropvoeden'. Het maximum aantal kinderen in het gezinsvervangend tehuis is 12 – à € 127,=. Met minder kinderen kan La Noi de financiën niet rond krijgen. Misschien kan men hier door de week kinderen uit de dorpen opvangen omdat het onderwijs hier beter is dan in de dorpen. Ze kunnen dan in de weekenden naar huis. In La Noi zijn nu 11 kinderen. Volgend jaar bereiken er drie van hen de 18-jarige leeftijd. De tweeling die er nu woont, gaat misschien naar een zus in Engeland. Het plan is om er een soort B & B van maken voor arme mensen uit de dorpen, bijvoorbeeld voor ouders die met een kind naar het ziekenhuis moeten. Zij gaan vaak niet omdat ze de verblijfkosten voor een paar dagen in de stad met geen mogelijkheid kunnen betalen. Zij kunnen dan bijvoorbeeld voor € 6,= per nacht in Lanoi overnachten. Dat is meteen een laagdrempelige manier om hen met het evangelie in aanraking te brengen.
De kledingwinkel en koffieshop worden gecontinueerd. Men probeert zo veel als mogelijk middelen van de plaatselijke gemeente te krijgen. Ook overweegt men om buiten het seizoen het zomerkampgebied en de zaal op de eerste verdieping als kantoorruimte te verhuren. Daar wordt inmiddels al kerk gehouden.
We vragen welke kosten ze de komende tijd verwachten. De centrale verwarming moet hoognodig worden vervangen. Wim vraagt Antoanella de prijs door te geven. Men wil voedselpakketten en de schoenendoos-actie weer organiseren, en in La Noi zijn ook wat dingen die moeten worden gerepareerd.
Antoanella vraag hoe wij de toekomst zien wat betreft ons partnerschap. Wij geven aan door te gaan. *(Misschien waren ze bang dat ook wij zouden afhaken, net als Ridderkerk het afgelopen jaar heeft gedaan.)* We geven aan dat het uiteindelijk Gods werk is.
Wat wij kunnen leren van Roemeense christenen is, dat zij biddend plannen maken, beginnen en erop vertrouwen dat het geld er wel zal

komen. Wij westerlingen maken plannen, bidden, gaan geld inzamelen en beginnen pas wanneer de financiën rond zijn.
We leren hier eigenlijk hetzelfde als wat we later ook in Galesu zullen leren: 'Zoekt eerst het koninkrijk van God en al het andere zal je erbij gegeven worden.'
Ons avondeten bestaat uit een pizza om de hoek. Sorry… ik ben wel wat gewend, maar volgens mij had de kok aandelen in een of andere olijfgaard in Italië. Wat een vettigheid !

We kletsen 's avonds nog wat op het balkon onder het genot van een hapje en een drankje. Bizar eigenlijk: het is 8 november, maar helemaal niet koud en dat balkon… Ja, er zijn er, die 'an d'n sigaar zittuh' en dat kan natuurlijk niet binnen.
Zzzzz…..zzzzz…..zzzzz…….

Zaterdag 09 november 5.45 uur aan tafel en 06.30 rijden, richting Constanta (zo'n slordige 750 km.). Vasile (de directeur van stichting Elpis, wat 'hoop' betekent), rijdt voorop met z'n volgepakte Dacia Logan. Aad en Janneke vergezellen hem en zodoende zitten we iets ruimer (met z'n achten) in de bus.

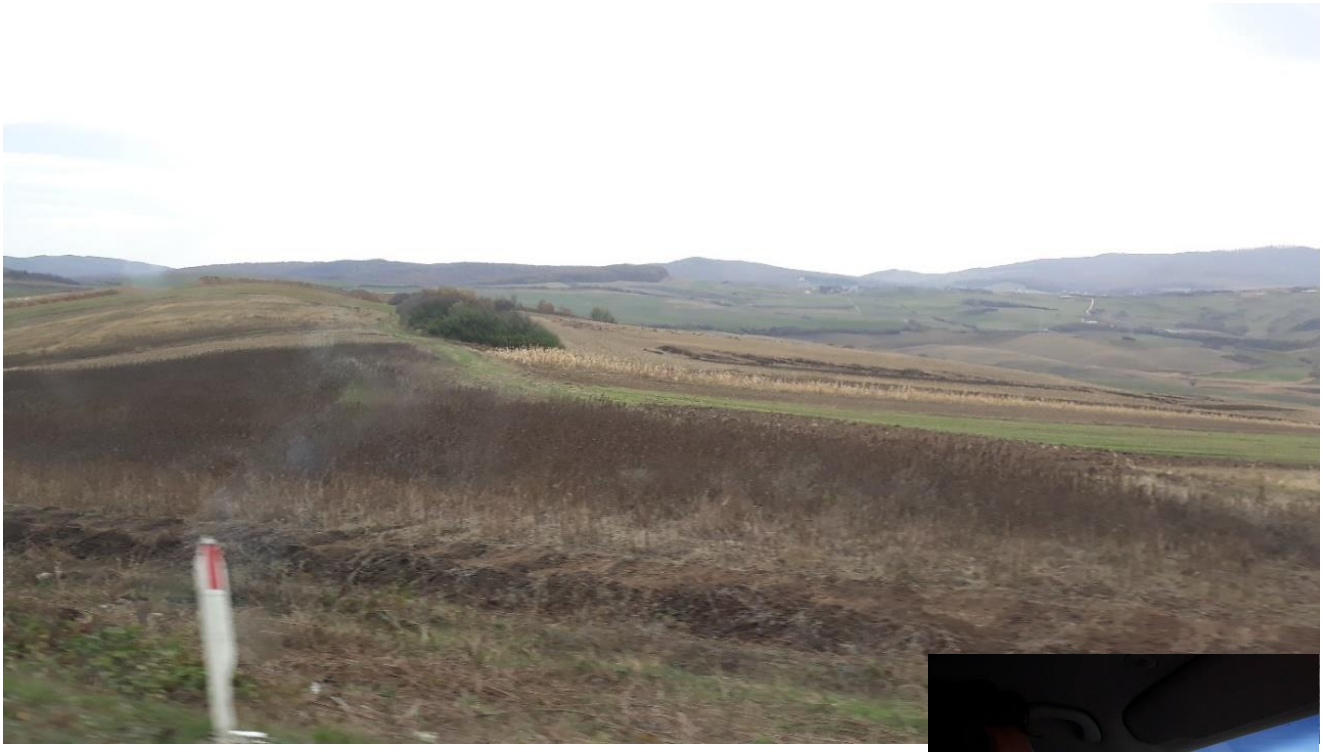

Met wat tussenstops om te 'lossen' en te 'laden' (wc en inwendige mens) komen we in Orasul Nou aan.

Net als vorig jaar nét voor het donker.
Allerhartelijkst worden we ontvangen door Radu, George, meerdere gemeenteleden en kinderen.

We bekijken het multifunctionele gebouw/kerkje-in-aanbouw aan de buitenkant en gaan naar binnen. Radu vertelt het bouwverhaal en wat verder de plannen zijn. Het gebouw is nu wind- en waterdicht. Schitterend dat glazen kruis in de buitenmuur.
De planning is dat het komende zomer in gebruik zal worden genomen.
De volgende stap voor de nieuwe kerk is het isoleren, aftimmeren en leggen van de voorzieningen van water en verwarming. Binnen nu en 2 weken

verwacht men de goedkeuring van de brandweer om door te kunnen bouwen. Het volgende is nog nodig:
isolatiemateriaal (steenwol), houten vlokkenplaten, Dry Wall afwerkpanelen en bevestigingsmateriaal (totaalprijs is € 5.085,=). Tijdens een latere vergadering heeft BLS dit bedrag toegezegd. De verwarmingsketel (€ 770.=) hebben ze al van iemand gekregen. Ook hebben ze een toezegging van iemand die de nieuwe stoelen schenkt. Nog wel nodig is € 1870,= voor de cv-installatie, materialen, waterleiding en afvoer.
Die waterleiding is nog wel even een 'dingetje'… 15 meter door de grond die vol zit met stenen, en onder een doodlopend weggetje door. Dat vergt wel wat afspraken met de omwonenden omdat de straat dan even (?) buiten gebruik is. En dan is er nog € 1300,= nodig voor arbeidsloon voor de installatie van alle sanitair, de vloerverwarming, isolatie en betonstaal voor de vloer. Men wil geen support van de overheid, omdat die zich dan ook met andere zaken wil gaan bemoeien. Waarschijnlijk gaat Sebastiaan Bongers over een paar maanden (samen met een maat) terug naar Roemenie om een 'douw' aan de isolatie te geven. MOOI TOCH ? !!!

Het is inmiddels aardedonker geworden en hier en daar knort een maag. Maar eerst worden we afgevoerd naar de 'slachtbank': we betreden de arena van een plaatselijke sporthal waar in verschillende formaties voetbal wordt gespeeld.

En ja, die wordt natuurlijk afgesloten met een thuiswedstrijd Roemenie-Ollanda. U raadt het al. VIER-NUL !!! We verschuilen ons achter de opmerking dat we komen helpen in Roemenië en dit is toch een mooi staaltje van toenemend zelfrespect voor deze mensen ? Daarom hebben we ze laten winnen 😊. Zelfs tot ver over de desbetreffende landsgrenzen hoor ik een week later nóg Nederlandse 'voetballers' klagen over spieren waarvan ze niet eens vermoedden dat ze die hadden. Kan ik lekker zeggen terwijl ik net na m'n 65e aan de kant mee zat te kijken.😊.

Roemenië-
Nederland

Vier !
Nul !!!

VID-20191109-WA0005.mp4 Filmpje

In een leuk pizza-restaurant in Constanta wordt het probleem van knorrede magen opgelost.

de Janneke en Izak nemen samen één pizza – als je ouder wordt heb je tenslotte minder nodig, maar het is er wel eentje van 1360 gram !!!! En ja, dan heb je wel wat te doen, zeg. Na de pizzatent begeven we ons ter ruste in hetzelfde hotel als vorig jaar. O ja, zaterdagvond ! De dag waarop de meeste huwelijken in Roemenië gesloten worden en die worden meestal met vuurwerk afgesloten (zie filmpje).

20191110_222425.mp4

Zondag 10 november Om ongeveer 09.30 uur vertrekken we vanuit het hotel naar de kerk in Galesu. We genieten van de zang en andere muziekinstrumenten. Emi (de blinde zoon van George) heeft ook het afgelopen jaar niet stilgezeten. Ongelofelijk wat hij uit het keyboard haalt, zeg.

VID-20191110-WA0017.mp4 VID-20191110-WA0018.mp4

Het is mooi om jongeren van jaar tot jaar te zien opgroeien en volwassen worden. Ze nemen meer en meer hun plaats in de gemeente in. We krijgen een paar preken 'over ons heen' (ja, dat gaat zo, als je vroeger niet opgelet hebt bij de lessen Roemeens 😊; dan gaat het over je heen. Alhoewel, William heeft een app waarmee hij steeds een stukje gesproken tekst opneemt en direct de vertaling kan lezen. Het zijn wel allemaal losse regeltjes, maar hij kan zodoende toch

aardig volgen waar het over gaat. Die app moeten we allemaal maar eens downloaden, lijkt me.) Er wordt ook gezongen in verschillende samenstellingen en nadat er een kind is opgedragen in de gemeente zingt Denica een lied voor de baby en haar ouders. 20191110_105236.mp4
Na de dienst hebben we gegeten en zijn we teruggegaan naar het gebouwtje naast de kerk voor een bespreking. Paul gaat bij het kinderprogramma in Orasul Nou kijken, waar hij onder de indruk vandaan komt. Mooi werk doen ze daar ! VID-20191110-WA0025.mp4

De beide Sebassen zijn samen met William en Johan die 7 km. te voet terug gegaan. We beginnen de vergadering in het gebouwtje naast de kerk. Het wordt te uitgebreid om alles op te schrijven dus komen hier wat flarden van het hele verhaal:
Kunnen jullie iets vertellen over de lopende projecten in Galesu? In de eerste plaats wordt BLS hartelijk bedankt. 'Met jullie hulp kunnen

we dit voor God doen.' Ieder jaar heeft zijn eigen vreugden, uitdagingen en problemen, maar we bestaan nog steeds. Voor we onze visie vertellen, eerst een paar voorbeelden.
Het is niet gemakkelijk om met kinderen en tieners te werken. We moeten streng zijn: als je niet komt, en je blijft niet komen, dan kun je voortaan ook niet meer komen. Dat is nieuw voor de jongelui. Maar het is nodig. Men moet weten op hoeveel jongelui men kan rekenen.
De meeste kinderen komen uit ongeorganiseerde huishoudens. Het is moeilijk voor hen om zich aan de basisregels te houden (zoals: je moet je aan de regels houden 😊).
Er is daarom een reglement van huisregels opgesteld en dat laat men door de ouders ondertekenen voor akkoord Dit hebben de ouders geaccepteerd. Goed nieuws dus !
De nieuwe generatie heeft meer structuur nodig. Er komen ook steeds meer ongeorganiseerde gezinnen met verwaarloosde kinderen, waardoor structuur en liefde nodig zijn, maar dit is ook moeizaam in de omgang.

VID-20191115-WA0073.mp4

De naschoolse opvang is nog altijd vijf dagen per week open. Dagelijks volgen er 27-33 kinderen tussen 16.00 tot 18.30 uur het programma. Kinderen komen graag en vinden het erg leuk.
Tachtig procent van de kinderen krijgt thuis nauwelijks of slecht voedsel.

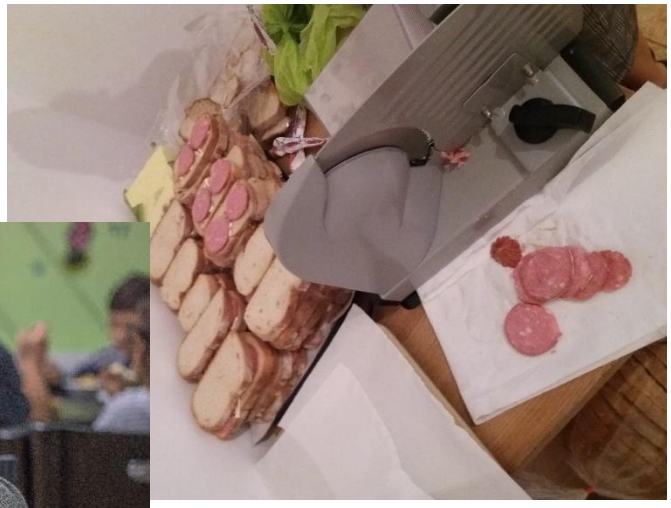

De laatste vijf jaar ziet men een verschuiving van de allerarmste gezinnen vanuit Constanta naar de kleine omliggende dorpen, waardoor de armoede in deze dorpen toeneemt.
Men probeert teams samen te stellen uit oudere ervaren medewerkers in combinatie met jongere leiding. Anna, Andrea, Anne Maria en Christina hebben de leiding.
Doel: Geestelijke, emotionele, praktische en sociale ondersteuning.
Tien, twaalf jaar geleden hadden deze mensen geen enkel perspectief. Ze ervaren dat het met de huidige generatie tieners moeilijker is om het programma te draaien. Er is te weinig pedagogische basis bij bv. *small Andrea*.
Met Andrea, de vrouw van Claudiu, was dit een paar jaar hiervoor veel eenvoudiger.
De voedselverstrekking is meer georganiseerd. Men heeft hierin het advies van Vasile opgevolgd door afgepaste porties uit te delen.
God zegent Galesu door deze bediening. Wat betreft de kinderen uit Orasul Nou – hun situatie is te vergelijken, met die in Galesu veertien jaar geleden.

Er zijn verschillende personen die individuele steun bieden, maar niet structureel.
Door de support van BLS is men in staat het project draaiend te

houden. Als er een specifieke nood is, wordt dit rondgestuurd naar verschillende kanalen en op deze manier wordt er vaak in hulp voorzien. Naast voedsel, kleding en onderwijs krijgen tieners voorlichting om niet betrokken te raken in slechte relaties. Men probeert hun hart te winnen voor God door hun het goede nieuws te vertellen. Dat is het belangrijkste: zaaien ! Radu legt uit dat ze een gezamenlijke visie hebben geformuleerd: The visie voor Speranza Church: **Win - Build – Send.** Sociaal werk is het handvat voor het geestelijke werk.
Het blijkt niet voldoende om de activiteiten voort te zetten met alleen vrijwilligers. Zowel bij pedagogisch als bij bijbels onderwijs hebben de tieners support nodig om voorbereid te worden op de toekomst. Er zijn ook vrijwilligers van een christelijke school uit Constanta die lokale events verzorgen voor medewerkers in kinderwerk (14-18 jaar). Het oplossen van de geestelijke problemen is de basis voor het oplossen van andere problemen.

Met kleine Andrea aan de leiding werkte de buitenschoolse opvang niet zoals bedoeld. Men heeft ervoor gebeden en vond de volgende oplossing: Om het pedagogisch niveau van de leiding op peil te brengen en te houden heeft Arina (de vrouw van Radu), in goed overleg, besloten zich hiervoor beschikbaar te stellen. Zij is afgestudeerd pedagoog en heeft 3,5 jaar op een school in Constanta gewerkt. Dit was een slecht betaalde baan, met een salaris tussen de vergoeding voor een vrijwilliger en het minimum loon. Zij gaat het afterschool programma coördineren en als dit beter georganiseerd is kan ze wellicht ook in Orasul Nou iets gaan betekenen met het opzetten van zo'n zelfde programma in de nieuwe kerk (en ook in huidige situatie). Arina heeft nog geen rijbewijs en vervoer kost € 130,= per maand, voor 70 km per dag. Ze hebben besloten het eerste jaar deze kosten zelf te betalen. Ze is wel bezig om haar rijbewijs te halen. Haar salaris is € 280,= (minimum salaris) en € 175,= belasting, is totaal € 455,= per maand. VID-20191116-WA0259.mp4
De kinderen komen graag naar de naschoolse opvang. Het is mooi om te zien dat de grotere kinderen voor de kleintjes zorgen. Anna, Christina en Andrea hebben nu zelf ook kinderen, maar komen nog steeds helpen. We proberen te voorzien in geestelijke, sociale en didactische ondersteuning en ook in de eerste levensbehoeften. We zijn blij de kinderen te zien opgroeien, volwassen te zien worden, kinderen te zien krijgen en betrokken te zien blijven.
Wat betreft de voedselhulp: elk jaar zijn we beter georganiseerd. Hoe zit het met de vergunning voor het eten ? O, daar praten we gewoon niet meer over, dus dat is opgelost. 😊 De lokale overheid staat achter ons. Hoe dat in de toekomst zal gaan, zullen we dan wel zien. Hopelijk worden de omstandigheden beter, zodat het niet meer nodig is. In het verleden hebben we het ook over die voedselverstrekking gehad. Kan daar niet mee gestopt worden, zeker nu de meeste mensen daar werk hebben gevonden ?
Antwoord: 'Voor tachtig procent van de bezoekertjes is het nog altijd keihard nodig, ook omdat er steeds nieuwe aanwas komt vanuit de allerarmste gezinnen die hier komen wonen.' Als voorbeeld dient

de situatie van Georgina en Florinel, de twee kinderen die door hun grootouders worden onderhouden. De grootvader is alcoholist en er woont ook nog een dochter bij hen in. Hun huis is een bouwval en het is de vraag hoelang het nog bewoonbaar is. Van de staat krijgen zij een kinderbijslag van € 110,= per maand; dit is het enige inkomen. Er is een sponsor die soms kleding en schoenen geeft en er is iemand die een dagelijkse sandwich betaalt zodat de kinderen niet met een lege maag op school behoeven te zitten. De warme maaltijd en kleding krijgen ze bij de kerk. Hun kleren worden niet gewassen (ze dragen ze gewoon tot ze versleten zijn of stijf staan van het vuil) of ze worden met de hand gewassen en hangen dan een week buiten.
De gipsy-kinders zijn vies en hebben luizen. Men geeft kleine flesjes shampoo mee naar huis, zodat de kinders zich thuis kunnen wassen. Sommigen zijn te groot om gewassen te worden en je mag naakte kinders niet aanraken – dus op 't centrum kan dat niet meer. De wasmachine op het centrum wordt niet meer gebruikt. Kinderen hebben thuis niet genoeg kleding om 'n stel te laten wassen.
Het oude huisje naast de naschoolse opvang zal verbouwd worden tot een veilige plaats voor families of vrouwen van drankzuchtige of gewelddadige echtgenoten. De muren worden iets

verhoogd en daarna komt er een nieuw dak op. Dit wordt gesponsord door Amerikaanse vrienden. Wat er meer nodig is, wordt ook aan die Amerikaanse vrienden voorgelegd, en aan ons.
Clauditza zit in de achtste klas. Ze komt vanaf haar derde jaar bij de naschoolse opvang. Ze heeft erg veel problemen. Ook heeft ze in 't ziekenhuis gelegen, ziet er verder normaal uit, maar heeft grote problemen in de familie. Beide ouders zijn dronkenlappen. Ze heeft een oudere broer, die pooier is, en drie oudere zussen. Als je haar problemen kent, kun je niet passief aan de kant blijven staan, maar zul je iets moeten ondernemen. Je kunt natuurlijk zeggen: 'Ik bid voor je,' maar beter doe je ook iets. George heeft haar in huis genomen en brengt haar en twee vriendinnen elke dag aar school, om zeker te weten dat ze veilig zijn. Ze heeft bloedarmoede en heeft voor zes maanden medicijnen. Toen ze twee was, heeft ze een trap van een paard tegen haar hoofd gehad. George is met haar naar het ziekenhuis gegaan. Iemand heeft geld gegeven voor een scan. Er lijkt iets fout te zijn in haar hoofd. Het is de bedoeling dat er eind van de maand weer 'n scan wordt gemaakt, om te kijken of er verandering is. George heeft gevraagd dat pas over een jaar te doen.
Project Samaritaan: Mensen van Orasul Nou, Galesu en Portae Alba worden opgezocht en krijgen eten. Op die manier wil men Gods liefde laten zien. Men hoopt zo mensen te 'vissen' ('Ik zal u vissers van mensen maken;' Mattheüs 4 vers 19).
Er is gesproken over twee vrijwilligers uit Constanta, die de kinderwerkers zouden 'upgraden'. Dat leek vast te lopen op vervoerskosten. Is dat nog iets geworden? Op dit moment is er elke maandag een christen-psycholoog. Christie rijdt haar heen en weer van en naar Constanta. Einde vergadering.

Ja, en dan moet er ondertussen wel weer gegeten worden. 😂

Zelfde restaurant als vorig jaar, maar nu in een ander gedeelte van die zaal. Ik herinner me nog de grote ogen van Radu, die aan het andere eind van de tafel opvloog om mij te waarschuwen voor de soep

die ik besteld had. Dat was soep die ik eerdere jaren ook al gegeten had. Er zaten (als vlees) reepjes koeienmaag in en verder was het een wittige soep waar een schaaltje sour cream en een schaaltje zéééééér pittige vloeibare knoflook bij geleverd worden. Echt een Roemeens recept. Omdat men normaal gesproken íets van die knoflook toevoegt aan de soep, zette Radu grote ogen op toen ik beide schaaltjes leeggoot in m'n soepkom. Ik stelde hem gerust en zei dat ik wist wat ik deed. Later heb ik van een andere Roemeen die ook die soep had besteld de rest uit z'n schaaltje leeggedronken. Als men later op het balkon van het hotel een vuurtje voor de sigaar had gewild, had ik dat misschien zonder aansteker wel kunnen leveren. 😊.

Maandag 11 november:

Na een beetje te hebben uitgeslapen worden we wakker met de foto's van Sebastiaan in onze Roemenië-app (nee niet Bongers, want die zal dat nooit voor elkaar krijgen 😊). Ik bedoel dus Sebastiaan van Baar. Hij is voor 05.00 uur (!!!) uit z'n nest gekomen om datgene op de gevoelige plaat vast te leggen wat al zo'n slordige 10.000 jaar iedere 24 uur plaatsvindt: de zonsopkomst over zee !

Nee, dat lukt thuis niet, want daar liggen Duitsland en nog een zootje andere landen in de weg. 😊 Wij kunnen in Nederland dus alleen de zonsondergang filmen of fotograferen. Maar ja, dat is wel leuker, want dan hoef je niet om 05.00 uur je bed uit. En over die 10.000 kunnen we nog wel een keertje filosoferen, maar niet nu, en niet hier 😊.

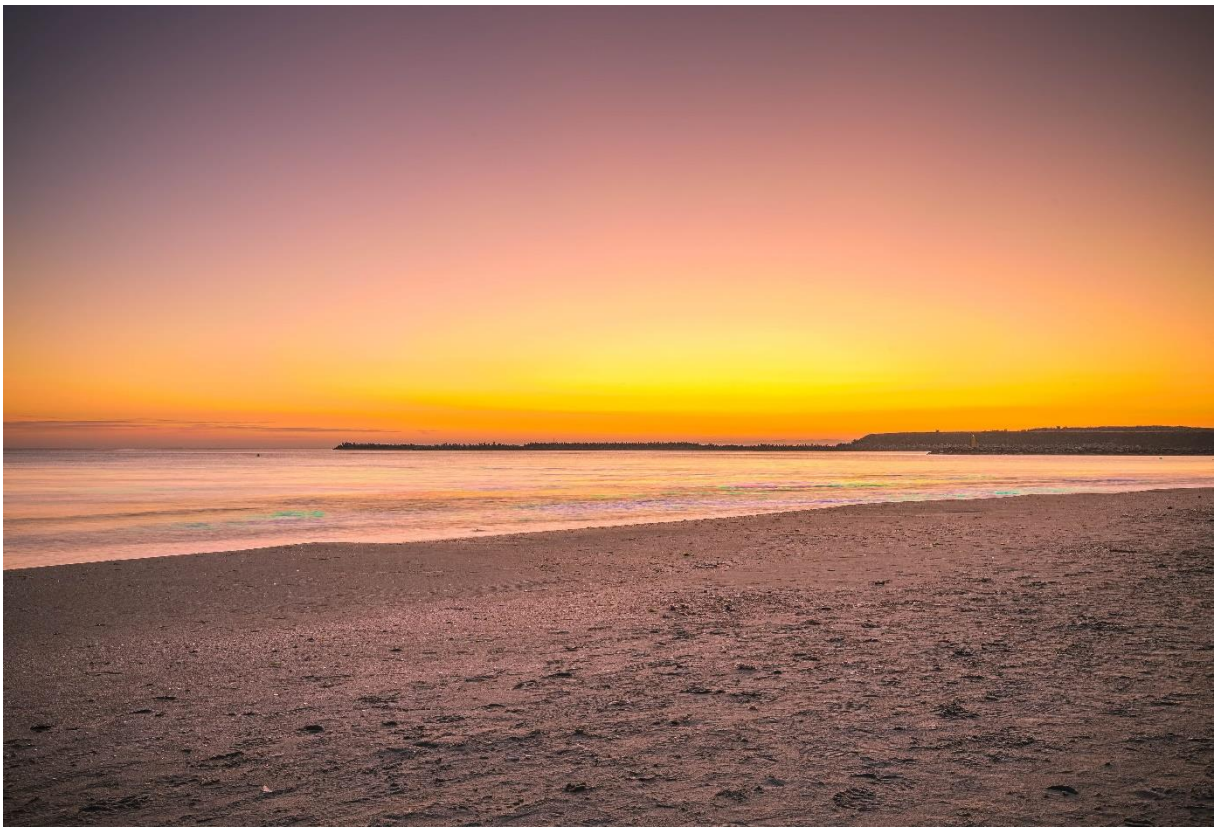

Na het ontbijt verschijnen George en Radu ten tonele. We laten ons bedienen met koffie en vergaderen verder:
Men wil in Galesu en Orasul Nou zorgen voor kleding, eten, scholing en redding. Tienerzwangerschappen vormen een groot probleem: meisjes stoppen dan meestal meteen met school, en verwoesten op die manier hun leven. Alleen Jezus kan kinderen, tieners en volwassenen redden.

We doen van alles, maar het allerbelangrijkste is dat hun harten opengaan voor God (focus on the spiritual):

1. Hun hart inwinnen voor Jezus.
2. Hun leren een relatie met Jezus op te bouwen, hen toe te rusten om te focussen en zich niet door van alles en nog wat te laten afleiden. Aan karaktervorming doen, hen betrekken in lofprijzing en ouderenbezoek, zodat ze kunnen ontwikkelen.
3. Hen uitzenden naar Orasul Nou en andere dorpen, om te werken in Gods wijngaard.

De broer van Catalin (die de zondag dat wij er waren zijn dochter liet opdragen) zei 14 jaar geleden: 'Ik kom uit Galesu waar nooit iemand van gehoord heeft (zoiets als de opmerking in de bijbel: 'kan uit Nazareth iets goeds komen?'), ik ben donker en ik heet Burlacu met mijn achternaam – dus ik héb niks, ik stel niks voor en ik heb géén toekomst.' Hij heeft een auto-ongeluk overleefd, zijn hart aan Jezus gegeven en zijn leven is totaal veranderd.

Men heeft geprobeerd geestelijk en sociaal werk te scheiden, maar dat lukte niet. Dat kan ook niet: sociaal werk is gereedschap om geestelijk werk te doen. In het verleden heeft George matrassen en rolstoelen gekregen. Hij heeft ze gratis aan ziekenhuizen in de omgeving geschonken, samen met een bijbel of een Nieuw Testament.

Het gevolg is dat hij elk moment kan bellen wanneer hij voor een van de kinderen medische hulp nodig heeft. Een meiske dat op de naschoolse opvang zat en heeft geïnvesteerd in haar opleiding is nu tandarts in Constanta. MOOI !
Een ander plan: Claudiu's vrouw is verpleegkundige. Het zou mooi zijn als in Galesu en Orasul Nou een medische post kan worden geopend. Op dit moment is daar namelijk geen enkele medische voorziening. Dit is een droom voor de langere termijn. Momenteel gaat men vanuit Galesu twee keer per week met sandwiches naar Orasul Nou. Als de kerk daar klaar is, kan er een project starten zoals in Galesu. Men weet nog niet welk bedrag daarvoor nodig is. Het grootste probleem is het vinden van betrokken mensen die dat willen gaan oppakken, of ze nou betaald worden of niet. Voor Orasul Nou hoopt en bidt men dat een gezin uit Galesu de verantwoordelijkheid op zich wil nemen. Eerst karakter bouwen en dan wegzenden... Iemand heeft zorg gedragen voor mij, en mij op een hoger niveau geholpen, dit wil ik doorgeven aan iemand anders....
Momenteel wordt het programma in Orasul Nou twee keer per week uitgevoerd in een tijdelijk onderkomen. Er zijn vrienden die dit programma financieel steunen. Men wil het team vergroten met o.a. Claudiu en Sjan. Men heeft contact met een grote kerk in Oradea waar ze dit project promoten. Ook wil er een groep studenten een programma van een week komen draaien.

Men heeft financiële ondersteuning nodig voor het onderhoud van het gebouw in Galesu:
* Exterieur gebouw, reparatie stucwerk en verven inclusief arbeid: € 700,=
* reparatie tegels in toiletten en badkamers: € 340,=
* verven en reparatie interieur + arbeid: €. 350,=
* vervangen van laminaat (binnen 1-2 jaar): € 1.550,=
* radiatorkranen (prijs is vorig jaar al genoemd, maar nog niet uitgevoerd).

Afsluitend hebben we met Vasile gesproken over visie. Hij legt zijn visie uit aan de hand van missionaire cirkels. Als basis hiervoor noemt

hij Efeze 4:16 (hierover heeft hij 35 jaar geleden Liviu horen spreken).

We vertrekken naar het Casino van Constanta. Nee, niet wat je denkt, maar naar het imposante oude gebouw van vroeger. Ze gaan het restaureren. Nou, dat zal heel wat werk zijn, zeg !
Ja, mooi weer, hè? NOVEMBER nota bene!

We lopen wat, kijken wat, en er speelt er eentje met

een fototoestel. Nou ja, spelen ? Het blijkt een vakman.

'De voorzitter'

Wel even leuk om tussendoor te vertellen:

De mensen die naar Roemenië gaan,
betalen de reis (uiteraard) volledig uit eigen zak.

B.L.S. geeft iedere binnengekomen euro alléén uit aan hulpverlening.

De enige kosten die we maken, zijn voor foldertjes, de overschrijvingskosten van de bank en een paar postzegels.

We zijn dan ook heel blij dat de kosten onder de **één promille** blijven.

Totaal geen strijkstokken dus 😊

Sebas in schutkleur.

Inderdaad… provo-tijdperk 😊

De fotograaf zélf.

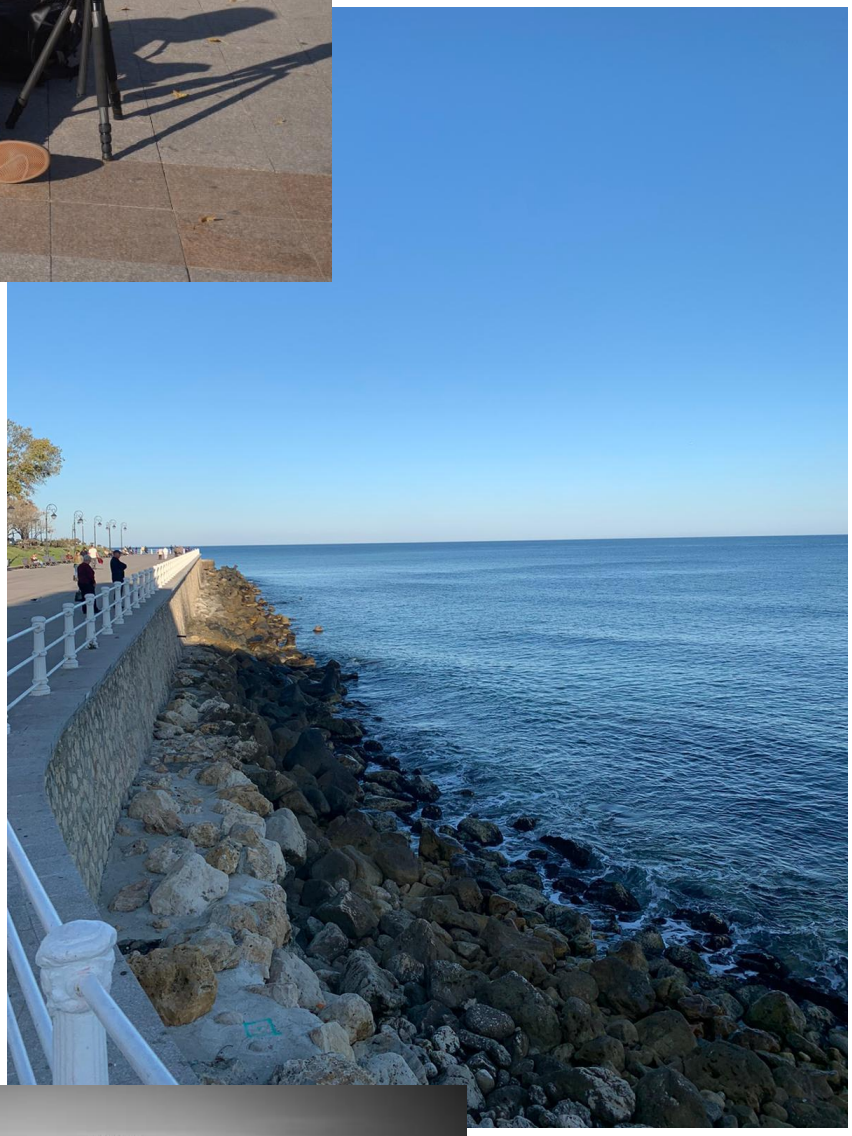

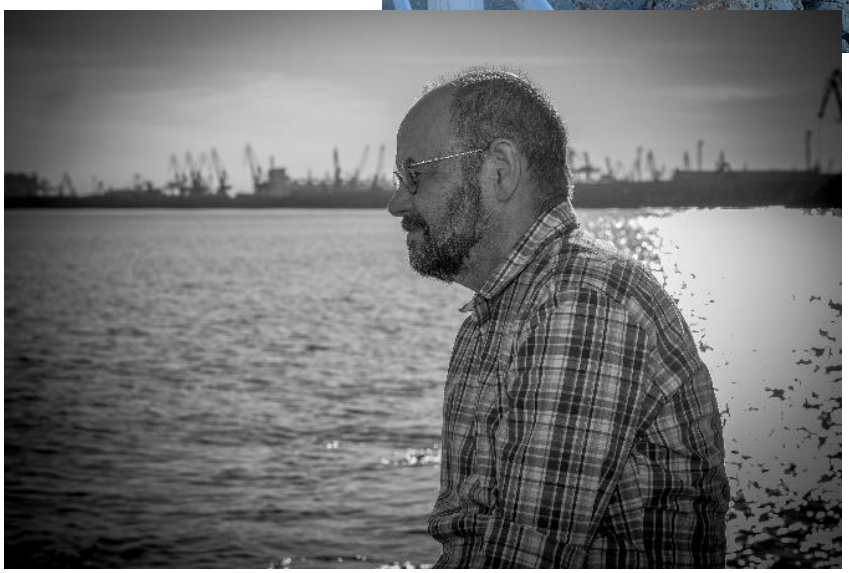

Weinig zwarts aan die Zwarte Zee.

(grijs wel 😊)

De jonge honden hebben even fietsen geleend.

En dan is het tijd voor de Mac. Ongelofelijk toch? Die zit echt in ieder land.
Om 15.30 uur of zoiets verzamelen we bij de naschoolse opvang. Tijdens het 'feest' met de kinderen komen Radu, George en de drie BLS-sers bijeen in het kerkje ernaast voor een laatste vergadering. De spits ligt bij de vraag hoe het nu met George en z'n familie gaat. Emie heeft een vriend, Janus. Via internet kwam hij met deze (eveneens blinde) 23-jarige jongen in contact. Janus heeft een moeder en twee broers. Emi had hem uitgenodigd voor het zomerkamp. Na het zomerkamp belde Janus met de mededeling dat hij meer wilde weten van wat Emi hem had verteld over God. Hij wilde God volgen voor de rest van

z'n leven. Hij is pas drie jaar blind en vraagt zich wel af waarom hij blind moest worden. Emi wil Janus graag helpen bij de opleidingen die hij volgt nu hij blind is. Janus spreekt moeilijk Engels, maar daar is wat aan te doen. Z'n moeder heeft het niet gemakkelijk. Zij moet voor inkomsten voor hen vieren zorgen. George wil eigenlijk dat Janus bij hem komt wonen. Emi verlangt naar een broer en was teleurgesteld toen z'n moeder opnieuw een meisje verwachtte. Hij voelde zich eenzaam tussen die 4 meiden. Hij was alleen, maar heeft op deze manier een oudere 'broer'. Janus' vader is op z'n 36e overleden aan de ziekte die Janus ook heeft en die de blindheid heeft veroorzaakt. De jongere broer van Janus heeft dezelfde symptomen, maar dat is in een vroeg stadium ontdekt en waarschijnlijk is het daarom bij hem te behandelen.
De kokkin van de naschoolse opvang heeft haar werk neergelegd. Aan de ene kant is dat jammer, maar aan de andere kant ook weer niet, want Anna (de vrouw van George) heeft deze taak opgepikt en vindt daar veel voldoening in. Ze kan zich nu een paar uur per dag met andere dingen bezigouden en dat geeft afwisseling. Thuis wordt ze nu geholpen door de andere meiden en dat bevalt allen prima.
't Is tenslotte ook geen business, maar 'Ministry'.
Emi wordt 21 november 14 jaar, net als z'n 'stiefzus' Georgina.
De twee kinderen die nu bij George wonen, sponsort BLS vanaf nu voor € 40,= per maand per kind. Geld blijft wel een probleem. Dit komt onder andere door het feit dat er veel kinderen (zonder inkomsten) in de gemeente zijn en veel ouderen, die maar een heel klein pensioentje hebben. Mensen met een normaal inkomen zijn er in verhouding minder en dus drukken de lasten best zwaar op juist die kleine groep. Toch straalt de gemeenschap en met name George en Radu een zekere rust uit.
Men is er meer en meer achter gekomen dat het waar is wat er in de Bijbel staat: 'Zoekt eerst het koninkrijk van God, en al het andere zal u erbij gegeven worden.' Natuurlijk zijn er iedere dag weer nieuwe uitdagingen, maar er is een groot vertrouwen dat God ook hierin zal voorzien. Opnieuw een les ook voor ons !

Het programma voor de kinderen in het gebouw naast ons is inmiddels ook afgelopen en de meesten zijn al naar huis.

We maken hier en daar nog een praatje en nemen dan uiteindelijk hartelijk afscheid van al deze mooie mensen en wensen hun Gods zegen toe.

We krijgen een koektrommel mee met briefjes die de kinderen voor ons gemaakt hebben. De buitenkant van de trommel hebben ze ook keurig versierd. Het hele team zingt nog een lied voor ons,....

VID-20191116-WA0261.mp4

En dan gaan we echt ! Hopelijk tot volgend jaar.

We zoeken ons hotel op. Radu heeft kunnen regelen dat we morgen een half uur eerder kunnen ontbijten, zodat we toch een beetje op tijd de terugreis naar Cluj-Napoca te kunnen aanvangen.

Dinsdag 12 november: Ongeveer 07.30 uur gebeurt dat ook daadwerkelijk. Na een goede reis, een maaltijd tussendoor en een

korte meeting op het balkon begeven we ons ter ruste, om de volgende dag naar Claudia af te reizen.

Op de terugweg stoppen we even bij het 'hok' van 5 biljoen euro dat Ceausescu destijds gebouwd heeft. Grote kans, dat als híj dat niet gedaan had, wij hier nu niet in Roemenië hoefden te komen.
Voor een rondleiding moesten we veel te lang wachten, dus zijn we na de koffie maar een rondje om het spul gaan lopen.

Gigantisch... En dan te bedenken dat er onder de grond meer zit dan bovengronds. Daar kunnen zelfs autoraces gehouden worden in de gangen.

Woensdag 13 november:

Ruim 1,5 uur rijden. Nee, (om 10.00 uur, wat Claudia hoopte) lukte ons niet na de zware reisdag van gisteren. Om ongeveer 11.00 uur arriveren we in Sem-Leu. Claudia kennen we al vele, vele jaren als een zeer betrokken social worker. Nee, we hebben om 11.00 nog geen koffie op, maar daar vraagt ze ook niet naar. We zijn al laat genoeg,

dus na de toiletstop direct aan het werk. Claudia heeft een meisje naar de kerk laten komen om aan ons voor te stellen. Anca Domby (meisje van 21 jaar; SM 341) komt uit een gezin met 8 kinderen. Vader heeft een alcoholprobleem. Anca's oudere broer is op zijn achttiende verdronken. Moeder heeft een psychische ziekte. Twee van haar kinderen heeft ze de straat op gestuurd omdat ze niet meer voor hen kon zorgen. Zij leven apart van elkaar. Dit meisje (Anca) ontmoette een jongen die in dezelfde situatie zit. Ze huren een 1-kamer appartement. Afgelopen week hebben ze een gasfornuis gekocht. Om de huur te betalen, werkten ze allebei. Zij lijdt aan suikerziekte en heeft minimaal drie keer per week een hypo. Haar vriend is nu inmiddels 7 maanden in het ziekenhuis in Cluj. In verband met longkanker.
Voor behandeling zal Anca naar het ziekenhuis in Salou moeten. Ze heeft de verzekering voor een maand betaald en wacht nu op de bloeduitslagen. Ze moet nog enkele onderzoeken ondergaan, men verwacht meer problemen...
Toen ik (izak) haar binnen zag komen, schatte ik haar op een jaar of 14/15, maar ze blijkt 21 jaar oud en weegt slechts 28 kg. Door de suikerziekte – die veel te laat is geconstateerd – zijn enkele vitale organen uitgevallen.
Wat Anca op dit moment nodig heeft, is: hout voor de winter (€ 250,=) en huur voor haar kamer (100 lei/mnd. = € 21,00). Later in de vergadering besluiten we voor een half jaar huur + € 265,= voor hout (totaal € 400,00) over te maken voor dit meisje. Haar moeder leeft overigens in hetzelfde flat, met 3 andere kinderen. De andere zus is verdwenen en haar oudste broer is dus verdronken. Wat een triest verhaal weer.

Hierna durft niemand te klagen over 'nog geen koffie op'
of zoiets en dus vertrekken we gelijk maar naar het eerste sponsorgezin.
Via een door een gemeentelid doorgestuurde gebedsbrief (5 maanden geleden) is Claudia in contact gekomen met deze zeer schrijnende situatie. Janna Morar, moeder van 11 kinderen (SL 342), had al een

jaar of 6 last van haar neus/oorkanaal. Daar is een tumor ontdekt. Het advies was om geen chemokuur te ondergaan maar met een natuurgeneeskundige in zee te gaan. Nadat ze 30 kg. was afgevallen en er geen resultaten geboekt werden, heeft men besloten naar een

andere dokter te gaan. De tumor bleek al te zijn uitgezaaid en voor chemo was ze inmiddels te ziek. Ze ademt nu door een buisje en is afgelopen maandag vanuit het ziekenhuis naar huis gestuurd omdat men niets meer voor haar kan doen. Het jongste kind is een jongetje met het syndroom van Down. Hij groet ons heel vriendelijk en wil van ons allemaal een hand. In de dorpen is er geen mogelijkheid om hem naar een speciale school te sturen en daarom heeft men geprobeerd hem op een gewone school te laten meedraaien, maar kinderen zijn in dat opzicht best hard en laten hem links liggen. Vader heeft altijd keihard gewerkt als vrachtwagenchauffeur en heeft thuis ook niet stil gezeten. Ze hebben best een goed, ruim huis. Dat moet natuurlijk ook wel met 11 kinderen. Zojuist is er weer een grote kamer af gekomen. De vloer is net gestort en je ruikt de verse beton nog. Door de ziekte van z'n vrouw heeft hij nog een poosje geprobeerd vier uur per dag te werken, maar dat lukt nu helemaal niet meer, nu z'n vrouw waarschijnlijk niet lang meer te leven heeft. Hij slaapt bijna niet

meer, zeker nu z'n vrouw veel pijn heeft. De kinderen trekken zich op aan de mededeling van gemeenteleden dat ze voor haar bidden en dat ze wel zal genezen. Dat kán natuurlijk altijd. God kan wonderen doen en daar mogen we hoge verwachtingen van hebben, maar menselijkerwijs gesproken heeft ze niet lang meer te leven. Vandaag komt er trouwens ook een groepje gemeenteleden om voor moeder te bidden. De kinderen gaan met de bus naar school in de stad (€ 180,= per maand is niet misselijk). De oudste dochter (19 jaar) leert voor accountant. Nu pa niet kan werken, wordt dit problematisch. Ook omdat zij momenteel het huishouden runt.

Twee weken nadat we weer in Nederland zijn, krijgen we het bericht dat moeder is overleden… Ik herinner me een opmerking over rouw, die ik vorig jaar hoorde: 'Als er een moeder van 11 kinderen overlijdt, overlijden er eigenlijk 11 moeders.' Dat maakt het extra aangrijpend !

In de vergadering later

besluiten we met het volgende te helpen: generator voor cv (700 lei = € 149,=),

isolatie voor leidingen en hout voor de winter (€ 530,=) en een deur voor de cv-ruimte. Totaal € 730,=.
Op het moment dat we aankwamen bij dit gezin, vertrok er net een dame die haar verontschuldigen was komen aanbieden omdat zij deze situatie in de gebedsbrief had rondgestuurd. Vandaar ook dat wij nu bij dit gezin terecht waren gekomen. De vader vond het goed dat ze dit gedaan had.
Het is overigens een zegen dat oma in het gezin eten kookt.

Volgende adres: SM 310, Pop Dochia en Marin, een gezin met 9 kinderen.

Moeder komt uit een groot gezin waar alcoholproblemen zijn. Ze is op haar 16e verkracht en in verwachting geraakt. Na de geboorte van de kleine jongen heeft ze het dorp verlaten. Later heeft ze verkering gekregen, is ze getrouwd en teruggekeerd naar haar dorp. Ze kochten een heel klein oud huisje en bouwden daar later een stukje aan. Vader werkte altijd buiten, aan de telefoonpalenbekabeling Door de vele kou en vochtigheid werd hij ziek en kreeg hij vocht achter z'n hersenen, zó erg dat er een drain is aangelegd in z'n hoofd. Regelmatig moet hij het vocht voorzichtig uit z'n hoofd drukken. De drain geeft nogal eens complicaties. Ze krijgen maar

€ 135,= per maand aan ziektekostenvergoeding en kinderbijslag. De vrouw heeft geen inkomen en heeft een oog verloren door een stuk wegspringend hout tijdens het houthakken, en ze heeft een pin in haar eerder gebroken been. Pa mag niet te lang in de zon staan met die drain. Hij heeft vrijwel altijd hoofdpijn. Ook gaat hij door de complicaties regelmatig naar het ziekenhuis. Met hulp van anderen heeft hij inmiddels 80% van het dak dicht, maar de andere 20% lekt nog volop, precies boven het slaapvertrek(je). En dan nu, met de winter voor de deur… Ze slapen nu alle 11 op de vloer. Twee van de kinderen gaan al naar de middelbare school in Zalou (kosten voor de bus € 100,= per maand). De oudste zoon werkt in een textielreinigingsfabriek aan een grote wasmachine. Daar worden ook complete kleden in gewassen. Hij verdient daar een minimum salaris, waarvan hij ook bijdraagt in het gezin. Het is nu zaak dat het dak en een stuk zijkant van het dak voor de winter dicht komen. Later, in de vergadering, besluiten we dit gezin te helpen met hout, ander bouwmateriaal en stookhout; totaal € 730,=.

We vertrekken naar Carmen (SM 332), een alleenstaande vrouw van 48 jaar oud, die 9 jaar geleden gescheiden is. Kort hierna zijn haar beide ouders overleden en daarna kreeg ze zelf keelkanker. De dokter durft haar niet te opereren omdat de tumor heel dicht bij haar stembanden zit. Ze krijgt € 163,= van een pensioentje, maar dat is maar een beetje omdat ze de bank terug moet betalen. Het huis was van haar overleden ouders. Het heeft een zeer slecht dak. Ze heeft al op verschillende plaatsen zelf gestuukt, maar beter kan de

oorzaak (de lekkage aan het dak) weggenomen worden. Ze moet regelmatig terug naar de dokter en heeft twee weken geleden een slechte uitslag van bloedonderzoeken te horen gekregen, waardoor ze erg depressief is en suïcidale neigingen heeft. Ze heeft een zus, maar die bemoeit zich niet met haar. Claudia (de social worker) stelt voor om het grote huis te verkopen. Er kunnen prima twee huizen van

gemaakt worden en zij kan van het geld een klein appartementje huren, maar dat wil ze niet. Claudia wil haar zeggen dat ze niet alleen is en dat Ecce Homo graag wil helpen, maar niet als ze in dit lekkende huis blijft wonen. We regelen later voor een halve winter hout (€ 265.=).

Aan het laatste gezin (SL 324, lingolar Mirce) komen we niet meer toe, maar we helpen wel met hout.
In de auto horen we het verhaal over dit gezin. De man was eerder 16 jaar getrouwd met een andere vrouw en had daar geen kinderen bij. Het huis waar ze woonden, was van z'n schoonouders en zij wilden hem het huis uit hebben. Hij ging daarom terug naar z'n ouders en ging in de stal wonen die hij ombouwde tot huis. Hij trouwde opnieuw. Hij werkte als dagloner en bouwde naast de stal een nieuw huis. Toen

werd hij ziek (hartproblemen). Er werden twee stents geplaatst. Vorige week bleken zijn nieren niet meer naar behoren te werken; er zit nu 18 liter vocht te veel in z'n lichaam. Z'n vrouw is in verwachting van het derde kind. Vroeger was hij een agressief manneke. In het ziekenhuis heeft hij zich bekeerd en beloofd terug te keren tot God als hij beter zou worden. Hij knapte op en moest aan z'n belofte denken. Hij staat nu bekend als een goed persoon. De andere kinderen zijn 2 en 5 jaar. Ze leven op dit moment van een uitkering en de kinderbijslag (samen ongeveer € 100.=). In de vergadering hebben we besloten dit gezin te helpen met hout voor de winter. Dat kost € 530,00 voor 7 m3 (dat is een lengte van ongeveer 1 m, hoogte 1,10 m en 10 m achter elkaar.

Na deze bezoeken overleggen we tijdens de maaltijd bij Claudia thuis over wat we waar kunnen betekenen in de gezinnen. De moeder van Claudia heeft weer heerlijk gekookt.

We nemen afscheid en rijden terug naar Cluj Napoca.
Na een goede nachtrust gaan er nog een paar naar de markt en vergaderen Wim, Aad en ik nog even met Victor van het Tumi-project. Fijn dat deze man er zo enthousiast mee bezig is, nu Calin het beroep naar Spanje heeft aangenomen. Victor zal een projectplan schrijven en ons op de hoogte houden. Wij kunnen dan gericht gelden zien te verzamelen voor dit mooie project.

Ja, en dan gaat het heel snel. Er wordt nog even een groepsfoto geschoten, de bus wordt weer opgehaald om ingeleverd te worden en we worden naar het vliegveld gebracht.

Weer even later staan familieleden in Eindhoven ons op te wachten voor de laatste kilometers naar huis.
Op de parkeerplaats danken we God voor de mooie reis en de onderlinge contacten, en stappen in…
Wie weet… volgend jaar weer ?

Dank voor uw lange aandacht.

Izak.